

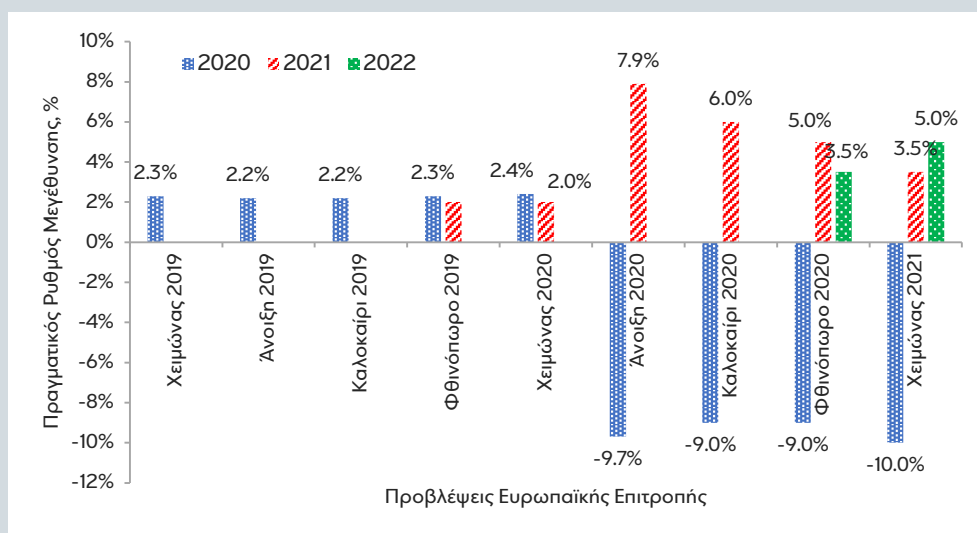
7 ΗΜΕΡΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ

18 Φεβρουαρίου 2021, Τεύχος 365

Χειμερινές προβλέψεις της ΕΕ: Αβεβαιότητα και μετάθεση της οικονομικής επιτάχυνσης για το 2022 – Μειωμένα έναντι του στόχου τα φορολογικά έσοδα Ιαν-21

Η πανδημία του κορωνοϊού COVID-19 είναι μια διαταραχή που συνοδεύεται από υψηλή αβεβαιότητα. Ναι μεν το τοπίο δεν είναι τόσο ομιχλώδες όσο ήταν πριν από περίπου έναν χρόνο, ωστόσο, ακόμα και σήμερα που έχει εφευρεθεί το εμβόλιο και παράγεται μαζικά, που έχει σημειωθεί πρόοδος στο πεδίο της φαρμακευτικής αγωγής, η εξέλιξη της πανδημίας δύναται να έχει διακυμάνσεις. Επί παραδείγματι, τι ένταση και τι διάρκεια θα έχει το 3^ο κύμα; Τι ποσοστό του πληθυσμού στην Ελλάδα και το εξωτερικό θα έχει εμβολιαστεί μέχρι το καλοκαίρι; Ποια θα είναι η επίδραση των μεταλλάξεων του ιού στην εξέλιξη της πανδημίας; Οι διακυμάνσεις στο μέτωπο του COVID-19 επηρεάζουν έντονα μια οικονομία σαν την ελληνική που ένα σημαντικό τμήμα του δυναμικού της επικεντρώνεται στην παραγωγή-παροχή τουριστικών υπηρεσιών. Είναι αυτονόητο ότι κλάδοι όπως ο τουρισμός, που προϋποθέτει τη μετακίνηση ταξιδιωτών από τη μια χώρα στην άλλη, αλλά και τα συμπληρωματικά σε αυτόν προϊόντα και υπηρεσίες, παρουσιάζουν αυξημένη ευαισθησία στην υγειονομική κρίση.

Σχήμα 1: Ελλάδα – Προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τον Πραγματικό Ρυθμό Μεγέθυνσης των Ετών 2020, 2021 και 2022

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Eurobank Research.

Λαμβάνοντας υπ' όψιν τις προαναφερθείσες παρατηρήσεις, οι εκτιμήσεις για την πορεία των μακροοικονομικών μεταβλητών στην Ελλάδα (και όχι μόνο) υπόκεινται σε αυξημένο βαθμό αβεβαιότητας.

Συγγραφείς

Στυλιανός Γ. Γώγος, PhD
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr

Ευαγγελία Τσιαμπάου
Οικονομική Αναλύτρια
etsiamprou@eurobank.gr

Αυτό αναφέρεται και στις χειμερινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής που δημοσιεύτηκαν την περασμένη εβδομάδα. Συγκεκριμένα, ο πραγματικός ρυθμός οικονομικής μεγέθυνσης στην Ελλάδα εκτιμάται ότι διαμορφώθηκε στο -10,0% το 2020 (-6,8% στην Ευρωζώνη), ενώ για τα έτη 2021 και 2022 προβλέπεται αύξηση του πραγματικού ΑΕΠ της τάξης του 3,5% και 5,0% αντίστοιχα (3,8% το 2021 και το 2022 για την Ευρωζώνη).

Στο Σχήμα 1 παρουσιάζουμε την εξέλιξη των προβλέψεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Ελλάδα από τον χειμώνα 2019 μέχρι τον χειμώνα 2021.¹ Πριν το ξέσπασμα της υγειονομικής κρίσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προέβλεπε επιτάχυνση του ρυθμού μεγέθυνσης στο 2,4% το 2020 από 1,9% το 2019, και επιβράδυνση στο 2,2% το 2021. Το τελευταίο στοιχείο αντικατόπτριζε την επαναλαμβανόμενη αδυναμία της ελληνικής οικονομίας να ξεφύγει από τους χαμηλούς ρυθμούς μεγέθυνσης. Μετά το ξέσπασμα της πανδημίας οι προβλέψεις για την πορεία των οικονομιών διεθνώς αναθεωρήθηκαν έντονα επί τα χείρω. Στις εαρινές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (άνοιξη 2020) η αρχική εκτίμηση για την ύφεση στην Ελλάδα το 2020 ήταν στο -9,7%, οριακά καλύτερα από την πιο πρόσφατη εκτίμησή της στο -10,0% (χειμώνας 2021). Η τελευταία αναθεωρήθηκε επί τα χείρω κατά μια ποσοστιαία μονάδα σε σχέση με την αντίστοιχη του φθινοπώρου 2020 καθότι ενσωμάτωσε την αναμενόμενη αρνητική επίδραση του 2^{ου} lockdown στα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών του 4^{ου} τριμήνου 2020.

Πίνακας 1: Ελλάδα – Τριμηνιαίος και Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής του Πραγματικού ΑΕΠ

Σημείωση: το άθροισμα των τριμηνιαίων ρυθμών μεταβολής των τριμήνων Q_{t-3} , Q_{t-2} , Q_{t-1} και Q_t προσεγγίζει σε ικανοποιητικό βαθμό τον ετήσιο ρυθμό μεταβολής του τριμήνου Q_t , δηλαδή του τελευταίου τριμήνου στη σειρά. Επί παραδείγματι, το άθροισμα των τριμηνιαίων ρυθμών μεταβολής των τριμήνων 2019Q4, 2020Q1, 2020Q2 και 2020Q3 ισούται με $0,47\% + 0,13\% + (-14,15\%) + 2,29\% = -11,25\%$. Το εν λόγω μέγεθος προσεγγίζει ικανοποιητικά τον ετήσιο ρυθμό μεταβολής του 2020Q3 που είναι ίσος με $-11,65\%$.

2018		2019				2020				2022		
Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2	Q3	Q4	Q1	Q2
<i>Τριμηνιαίος Ρυθμός Μεταβολής (%QoQ_t) = (Q_t-Q_{t-1})/Q_{t-1}</i>												
0,24	0,23	0,49	0,92	0,51	-0,68	0,47	0,13	-14,15	2,29	-	-	-
<i>Άθροισμα 4 Τριμήνων Τριμηνιαίων Ρυθμών Μεταβολής = %QoQ_{t-3} + ... + %QoQ_t</i>												
			1,89	2,16	1,24	1,22	0,43	-14,23	-11,25	-	-	-
<i>Ετήσιος Ρυθμός Μεταβολής (%YoY_t) = (Q_t-Q_{t-4})/Q_{t-4}</i>												
			1,90	2,17	1,24	1,22	0,43	-14,22	-11,65	-	-	-

Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ, Eurobank Research.

Η αβεβαιότητα που συνοδεύει τη διαταραχή της πανδημίας του κορωνοϊού COVID-19 αποτυπώνεται κυρίως στην εξέλιξη των προβλέψεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την πορεία της οικονομίας το 2021. Από το αρχικό σενάριο για ανάκαμψη 7,9% το 2021 η τελευταία εκτίμηση τοποθετεί την αύξηση

¹ Οι εν λόγω προβλέψεις παρατίθενται σε αυτόν τον ηλεκτρονικό σύνδεσμο: https://ec.europa.eu/info/business-economy-euro/economic-performance-and-forecasts/economic-forecasts_en

του πραγματικού ΑΕΠ στο 3,5% και μεταθέτει την επιτάχυνση για το 2022 με ρυθμό της τάξης του 5,0%. Η πρόβλεψη για σχετικά ήπια ανάκαμψη το 2021 εξηγείται από τον 3^ο γύρο των περιοριστικών μέτρων και από την εκτιμώμενη μερική ανάκτηση των τουριστικών εσόδων του 2019. Το 3^ο lockdown που δύναται να χαρακτηριστεί ως η συνέχεια του 2^{ου} με μεγαλύτερη ένταση, αναμένεται να έχει αρνητικές συνέπειες στα στοιχεία των εθνικών λογαριασμών του 1^{ου} τριμήνου 2021 με αποτέλεσμα, όπως παρουσιάζεται στον Πίνακα 1, η ετήσια ύφεση του 1^{ου} τριμήνου 2021 να παραμείνει σε υψηλά επίπεδα. Τέλος, θα πρέπει να σημειώσουμε ότι στις προαναφερθείσες προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής δεν έχει ενσωματωθεί η θετική επίδραση στους μακροοικονομικούς δείκτες της Ελλάδας από την αξιοποίηση των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης. Αυτό το στοιχείο ενδέχεται να διαφοροποιήσει σημαντικά την επίδοση της οικονομίας στο 2^ο εξάμηνο 2021 σε σχέση με το 1^ο εξάμηνο 2021.

Μειωμένα κατά 7,4% σε σχέση με τον στόχο τα φορολογικά έσοδα τον Ιαν-2021.

Σύμφωνα με τα προσωρινά στοιχεία εκτέλεσης του κρατικού προϋπολογισμού (ΚΠ), σε τροποποιημένη ταμειακή βάση, τον Ιανουάριο 2021, το πρωτογενές αποτέλεσμα διαμορφώθηκε σε έλλειμμα ύψους €1.473 εκατ., έναντι στόχου για πρωτογενές έλλειμμα €1.031 εκατ. (που έχει περιληφθεί για το αντίστοιχο διάστημα του 2021 στην εισηγητική έκθεση του Προϋπολογισμού 2021) και πρωτογενούς πλεονάσματος €495 εκατ. την ίδια περίοδο του 2020. Το ισοζύγιο ΚΠ παρουσίασε έλλειμμα ύψους €1.561 εκατ. έναντι στόχου για έλλειμμα €1.091 εκατ. (ήτοι χαμηλότερο έλλειμμα κατά €470 εκατ.) και έναντι ελλείμματος €768 εκατ. για το αντίστοιχο διάστημα του 2020.

Αναλυτικότερα, για τον μήνα Ιανουάριο 2021, τα καθαρά έσοδα ΚΠ διαμορφώθηκαν σε €3.848 εκατ., παρουσιάζοντας μείωση σε σχέση με το στόχο των €4.660 εκατ. κατά €812 εκατ. (ή κατά 17,4%). Η εν λόγω απόκλιση οφείλεται α) στα μειωμένα φορολογικά έσοδα κατά €295 εκατ. (ή κατά 7,4%), λόγω της αρνητικής επίδρασης από τη λήψη μέτρων για την αντιμετώπιση του δεύτερου κύματος της πανδημίας και β) στα σημαντικά μειωμένα έναντι του στόχου έσοδα του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων (ΠΔΕ) κατά €615 εκατ. (ή κατά 81%).

Πίνακας 1: Εκτέλεση Κρατικού Προϋπολογισμού, Ιανουάριος 2021 (€ δις, σε τροποποιημένη ταμειακή βάση)

ποσά σε € δις	Ιαν. 2020	Ιαν. 2021		Διαφορά	
	Πραγμ.	Πραγμ.	Στόχος*	Ιαν. 2021 (Πραγμ.) - Ιαν. 2020 (Πραγμ.)	Ιαν. 2021 (Πραγμ.) - Ιαν. 2021 (Στόχος)
Καθαρά Έσοδα	3,9	3,8	4,7	-0,1	-0,8
Φόροι	4,0	3,7	4,0	-0,3	-0,3
Δαπάνες	4,7	5,4	5,8	0,7	-0,3
Τόκοι	1,3	0,2	0,0	-1,0	0,2
Πρωτογενές Αποτέλεσμα	0,5	-1,5	-1,0	-2,0	-0,4
Τελικό Ισοζύγιο	-0,8	-1,6	-1,1	-0,8	-0,5

* Εκτιμήσεις Προϋπολογισμός 2021

Πηγή: (α) Υπουργείο Οικονομικών (ΥΠΟΙΚ), (β) Eurobank Research.

Από την πλευρά των δαπανών, για το μήνα Ιανουάριο 2021, καταγράφηκε συγκράτηση έναντι του στόχου της τάξης των €342 εκατ. (τροποποιημένη ταμειακή βάση, €5.409 εκατ. σε σύγκριση με τον

στόχο των €5.751 εκατ.)² Με αντίρροπο χαρακτήρα κινήθηκε το σκέλος του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων, παρουσιάζοντας αύξηση σε σχέση με τον στόχο κατά €597 εκατ.

Τα κυριότερα μέτρα κατά της πανδημίας για τον μήνα Ιανουάριο ανέρχονται σε €1.312 εκατ. και συνοψίζονται στα εξής:

α) στη δαπάνη αποζημίωσης ειδικού σκοπού λόγω της πανδημίας του COVID-19 (μισθωτών) ύψους €386 εκατ., η οποία πληρώθηκε από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων (κατηγορία μεταβιβάσεων),

β) στην επιστρεπτέα προκαταβολή ύψους €167 εκατ. από την κατηγορία των μεταβιβάσεων και €740 εκατ. από το ΠΔΕ,

γ) στην κρατική αποζημίωση εκμισθωτών ύψους €19 εκατ., λόγω μειωμένων μισθωμάτων που λαμβάνουν.

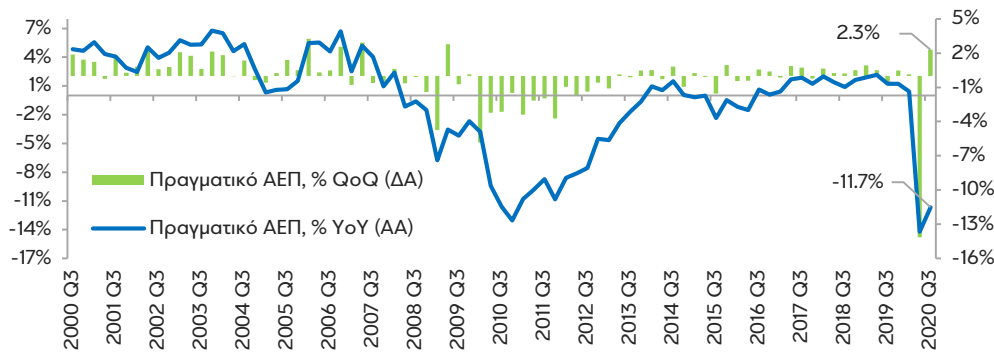
² Το γεγονός αυτό οφείλεται στο ότι υπήρξε μεταγενέστερη του προϋπολογισμού απόφαση, να εξυπηρετηθεί μερικώς το μέτρο της επιστρεπτέας προκαταβολής και από πόρους του ΠΔΕ (αντί από τον Τακτικό Προϋπολογισμό).

Πίνακας Α1: Βασικά Μακροοικονομικά Μεγέθη της Ελληνικής Οικονομίας

Πραγματικό Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Το 3^ο τρίμηνο 2020 η ετήσια % μεταβολή του πραγματικού ΑΕΠ ήταν -11,7% (-14,2% (2020Q2) και +1,2% (2019Q3)), η αντίστοιχη τριμηνιαία % μεταβολή ήταν +2,3% (-14,1% (2020Q2) και -0,7% (2019Q3))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Φεβ-2021: 2020 -10,0%, 2021 3,5%, 2022 5,0%

ΑΕΠ (% YoY & % QoQ)

Περίοδος: 2000Q3–2020Q3

Στοιχεία: τριμηνιαία

Μέσος Όρος: -0,3%

Διάμεσος: +0,9%

Μέγιστο: +6,8% (2003Q4)

Ελάχιστο: -14,2% (2020Q2)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

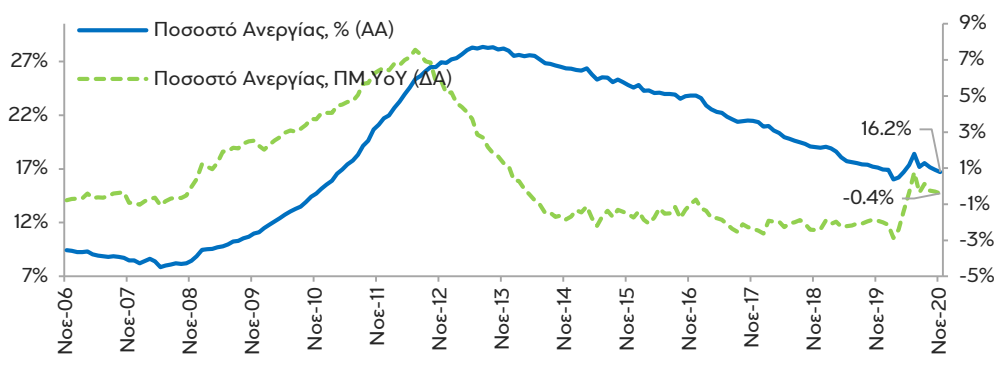
Δημοσίευση: 4/12/2020 (προσωρινά στοιχεία)

Επομ. δημ.: 8/3/2021 (προσωρινά στοιχεία)

Ποσοστό Ανεργίας (εποχικά διορθωμένα στοιχεία)

Τον Νοέμβριο 2020 το ποσοστό ανεργίας διαμορφώθηκε στο 16,2% (16,4% (10/2020) και 16,6% (11/2019)) και το αντίστοιχο μέσο ετήσιο μέγεθος (ΜΟ 12 μηνών) ήταν στο 16,5% (16,5% (10/2020) και 17,5% (11/2019))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Νοε-2020: 2020 18,0%, 2021 17,5%, 2022 16,7%

Ποσοστό Ανεργίας (%)

Περίοδος: 11/2006-11/2020

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: 18,3%

Διάμεσος: 18,8%

Μέγιστο: 27,9% (7/2013)

Ελάχιστο: 7,4% (5/2008)

AA = αριστερός άξονας

ΔΑ = δεξιός άξονας

ΠΜ = ποσοστ, μοναδ,

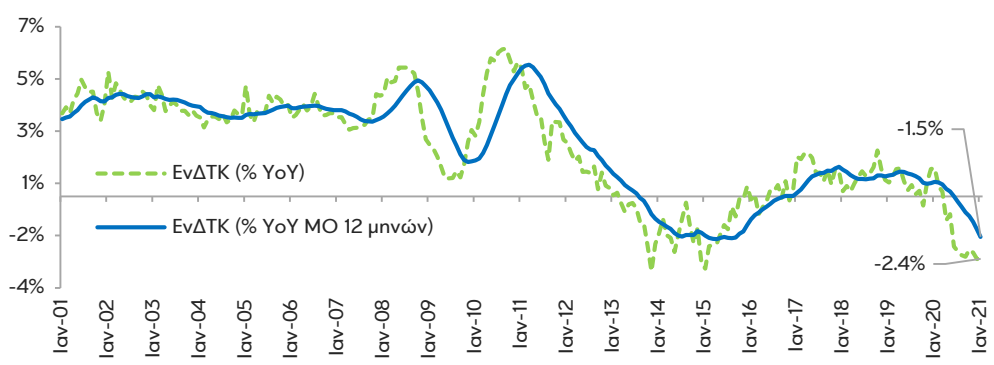
Δημοσίευση: 11/2/2021

Επομ. δημ.: 15/3/2021

Εναρμονισμένος Δείκτης Τιμών Καταναλωτή

Τον Ιανουάριο 2021 η ετήσια % μεταβολή του ΕνΔΤΚ ήταν -2,4% (-2,4% (12/2020) και +1,1% (1/2020)) και η αντίστοιχη μέση ετήσια % μεταβολή (ΜΟ 12 μηνών) ήταν -1,5% (-1,3% (12/2020) και +0,6% (1/2020))

Προβλέψεις για το σύνολο του έτους – Ευρωπαϊκή Επιτροπή, Φεβ-2021: 2020 -1,3%, 2021 -0,1%, 2022 0,6%

ΕνΔΤΚ (% YoY)

Περίοδος: 1/2001-1/2021

Στοιχεία: μηνιαία

Μέσος Όρος: +1,8%

Διάμεσος: +2,1%

Μέγιστο: +5,7% (9/2010)

Ελάχιστο: -2,9% (11/2013)

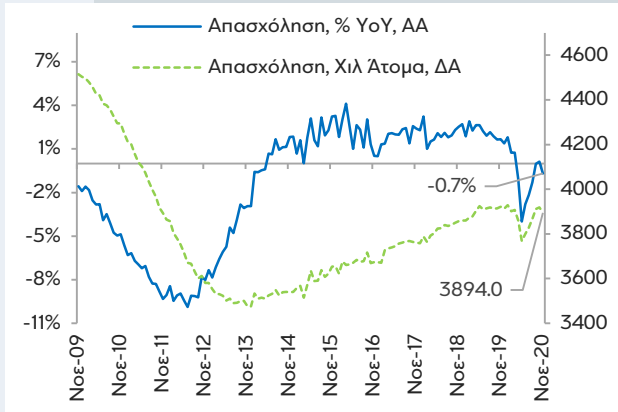
Δημοσίευση: 15/2/2021

Επομ. δημ.: 10/3/2021

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ευρωπαϊκή Επιτροπή (European Commission), Eurobank Research.

Πίνακας Α2: Δείκτες Οικονομικής Δραστηριότητας (υψηλής συχνότητας) της Ελληνικής Οικονομίας

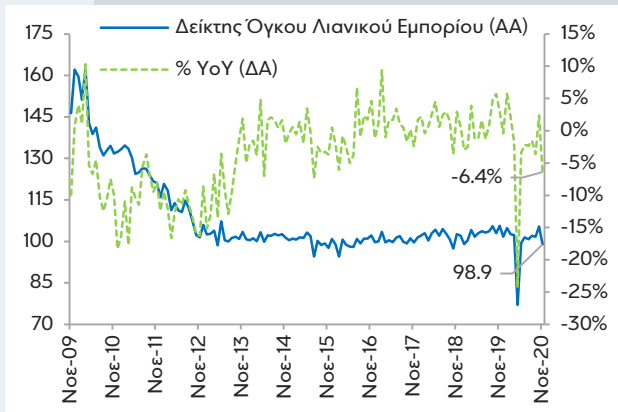
Απασχόληση (σύνολο οικονομίας): -0,7% YoY τον Νοε-20 από +0,1% YoY τον Οκτ-20, -0,6% YoY την περίοδο Δεκ-19 – Νοε-20 (12Μ) από +2,2% YoY την περίοδο Δεκ-18 – Νοε-19 (επόμενη δημοσίευση: 15/3/2021)

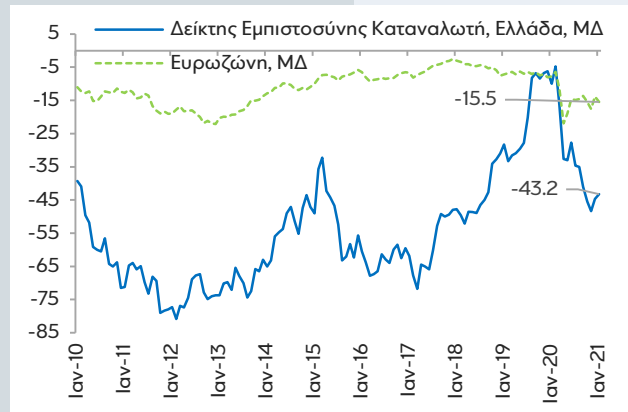
Δείκτης Οικονομικού Κλίματος: 90,7 ΜΔ τον Ιαν-21, -1,1 ΜΔ MoM και -19,0 ΜΔ YoY τον Ιαν-21 από +0,6 ΜΔ MoM και -18,8 YoY ΜΔ τον Δεκ-20 (επόμενη δημοσίευση: 25/2/2021)

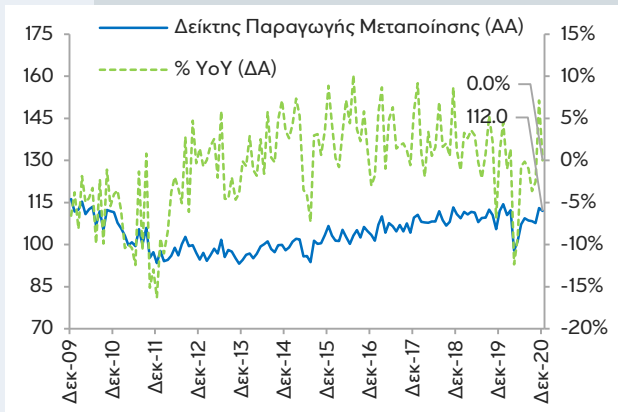
Δείκτης Όγκου Λιανικού Εμπορίου: -6,2% MoM και -6,4% YoY τον Νοε-20 από +3,7% MoM και +2,4% YoY τον Οκτ-20, -3,0% YoY την περίοδο Δεκ-19 – Νοε-20 (12Μ) από +0,9% YoY την περίοδο Δεκ-18 – Νοε-19 (επόμενη δημοσίευση: 26/2/2021)

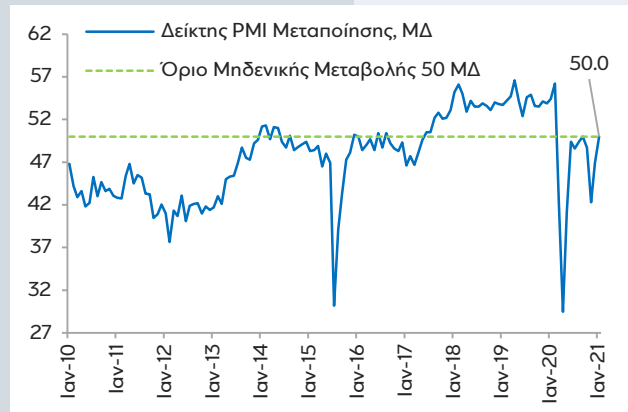
Δείκτης Εμπιστοσύνης Καταναλωτή: -43,2 ΜΔ τον Ιαν-21, +1,5 ΜΔ MoM και -33,2 ΜΔ YoY τον Ιαν-21 από +3,6 ΜΔ MoM και -38,5 ΜΔ YoY τον Δεκ-20 (επόμενη δημοσίευση: 25/2/2021)

Δείκτης Παραγωγής Μεταποίησης: -0,9% MoM και 0,0% YoY τον Δεκ-20 από +5,0% MoM και +7,1% YoY τον Νοε-20, -1,5% YoY την περίοδο Ιαν-20 – Δεκ-20 (12Μ) από +0,9% YoY την περίοδο Ιαν-19 – Δεκ-19 (επόμενη δημοσίευση: 10/3/2021)

Δείκτης PMI Μεταποίησης: 50,0 ΜΔ τον Ιαν-21, +3,1 ΜΔ MoM και -4,4 ΜΔ YoY τον Ιαν-21 από +4,6 ΜΔ MoM και -7,0 ΜΔ YoY τον Δεκ-20 (επόμενη δημοσίευση: 1/3/2021)

Πηγή: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), Ίδρυμα Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), IHS Markit, Eurobank Research.

Σημείωση: ως ΜΔ ορίζουμε τις μονάδες δείκτη και ως MoM και YoY τη μηνιαία και την ετήσια μεταβολή αντίστοιχα.

Ομάδα Ανάλυσης και Έρευνας

Δρ, Τάσος Αναστασάτος | Επικεφαλής Οικονομολόγος Ομίλου Eurobank
tanastasatos@eurobank.gr | + 30 214 40 59 706

Άννα Δημητριάδου
Οικονομική Αναλύτρια
andimitriadi@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 793

Ιωάννης Γκιώνης
Ανώτερος Οικονομολόγος
igkionis@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 707

Δρ, Στυλιανός Γώγος
Οικονομικός Αναλυτής
sgogos@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 733

Μαρία Κασόλα
Οικονομική Αναλύτρια
mkasola@eurobank.gr
+ 30 210 33 18 708

Όλγα Κοσμά
Ερευνήτρια Οικονομολόγος
okosma@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 728

Παρασκευή Πετροπούλου
Ανώτερη Οικονομολόγος
rpetropoulou@eurobank.gr
+ 30 210 37 18 991

Δρ, Θεόδωρος Ράπανος
Οικονομικός Αναλυτής
v-trapanos@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 711

Δρ, Θεόδωρος Σταματίου
Ανώτερος Οικονομολόγος
tstamatiou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 708

Ευαγγελία Τσιαμπράου
Οικονομική Αναλύτρια
etsiampraou@eurobank.gr
+ 30 214 40 59 712

Περισσότερες εκδόσεις μας διαθέσιμες στην ηλεκτρονική διεύθυνση που ακολουθεί: <https://www.eurobank.gr/en/group/economic-research>
Εγγραφείτε ηλεκτρονικά, σε: <https://www.eurobank.gr/el/omilos/oikonomikes-analuseis/forma-ekdilosis-endiaferontos>
Ακολουθήστε μας στο twitter: https://twitter.com/Eurobank_Group
Ακολουθήστε μας στο LinkedIn: <https://www.linkedin.com/company/eurobank>

DISCLAIMER

This report has been issued by Eurobank S.A. ("Eurobank") and may not be reproduced in any manner or provided to any other person. Each person that receives a copy by acceptance thereof represents and agrees that it will not distribute or provide it to any other person. This report is not an offer to buy or sell or a solicitation of an offer to buy or sell the securities mentioned herein, Eurobank and others associated with it may have positions in, and may effect transactions in securities of companies mentioned herein and may also perform or seek to perform investment banking services for those companies. The investments discussed in this report may be unsuitable for investors, depending on the specific investment objectives and financial position. The information contained herein is for informative purposes only and has been obtained from sources believed to be reliable but it has not been verified by Eurobank. The opinions expressed herein may not necessarily coincide with those of any member of Eurobank. No representation or warranty (express or implied) is made as to the accuracy, completeness, correctness, timeliness or fairness of the information or opinions herein, all of which are subject to change without notice. No responsibility or liability whatsoever or howsoever arising is accepted in relation to the contents hereof by Eurobank or any of its directors, officers or employees. Any articles, studies, comments etc, reflect solely the views of their author. Any unsigned notes are deemed to have been produced by the editorial team. Any articles, studies, comments etc, that are signed by members of the editorial team express the personal views of their author.

